

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

13. Sanctus Bernardus, & amici eius duo Hugo & Richardus de sancto Victore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

ut ipsa suo quoque proprio motu & consensu aliquid velit, & ut arbitrium gratiam impetantem sua consensione subsequatur. Quod alio in loco apte expressit: *Notandum quod superius dicitur agere aliquid in nobis, sine nobis, ut subsequente quoque nostro libero arbitrio, bonum quod iam appetimus agat nobiscum; non videlicet sola gratia*

In Ep. 1. ad Cor. 15.

quasi voluntate instar lapidum careremus, iuxta quod Apostolica verba: *Gratia Dei mecum, explicanda subiungit: Non enim diceret (mecum) si iam preveniente gratia subsequens liberum arbitrium non habeat. Quae verba ex sancto Gregorio desumpta sunt.*

CAPUT XIII.

Sanctus Bernardus, & amici eius duo, Hugo & Richardus de sancto Victore.

SANCTVS Bernardus, Anselmo pane coetaneus, hanc ipsam concordiam gratiae tentationisq; cuiuslibet quantumcumq; potentis cum libertate voluntatis, ex professo docet. Nam illas proferens Scripturas: *Nemo venit ad me nisi pater meus traxerit eum. Trahit me post se: Compelle intrare: Invicem aliam legem in membra mea capiuntur tentationibus. Quae libero arbitrio videntur afferre praedictum & omnes gratiae & libertatis conditiones torquent, ita loquitur: Profecto quatenus compellere vel trahere videtur ad salutem benignus pater, nullum tamen in dicit salute dignum suum ante non praehaverit VOLUNTARIUM. Hoc quippe intendit eum trahere aut percutit, ut faciat VOLUNTARIOS, NON SALVET INVITOS: quatenus dum de malo mutat voluntatem in bonam, transferat non auferat libertatem. Ecce habes libertatem voluntatis cum gratia concinentem, quia gratia facit voluntarium, non salvat invitum. Quod ut manifestius patefaceret, confessum addit: *Hae omnia putari possunt COGERE VOLUNTATEM & praecipere libertatem. Et quomodo igitur non praecipunt? Quia, inquit, quantumlibet quis intus forsitan tentationibus urgeatur libera profecto semper, quantum ad arbitrium spectat, voluntas erit libera quippe de suo nihilominus consensu iudicabit. Hoc est, ipsa iudicabit se esse quae consentiat, & non alium quempiam de se, quasi in vita consentire cogeretur. Nam statim apertius istam libertatem, tanquam coactionis immunitatem explicat: *Quid ergo? Forte dissoluta est tota superior assertio de libertate voluntatis: quia nimirum inventa est cogi potuisse voluntatem? Docuerat enim prolixissime, & constantissime voluntatem esse semper liberam, tam in bono quam in malo, tam sub gratia quam sub peccato, quia expers est violentiae cogentisq; necessitatis. Respondet igitur isti in interrogationi sua: *Est plane, supple dissoluta tota ista superior doctrina mea, sed si cogi ab alio potuit, quam a seipsa. Quod si sese ipsa cogit, compulsa & compellens, ubi amittere sibi, & recipere visa est libertatem. Vix quippe quia ipsa sibi invidit a se percutit. Porro quod a se voluntas fertulit ex voluntate fuit. Quod ex voluntate fuit, iam non ex necessitate (scilicet coactionis, quasi involuntarium esset) sed voluntarium fuit. Si autem voluntarium & liberum. Et in alio eiusdem libri loco: *Quomodo ad bonum conversus per gratiam humana voluntatis consensus, eo libere bonum, & in bono liberum hominem facit, quo voluntarius efficitur non invitus pertrahitur: sic sponte devolutus in malum, in malo in inobedientiam non laborum quam spontaneum constituit sua utiq; voluntate ductum, non alius deo tractum, ut*****

Lib. de grad.

Lib. de grad.

Lib. de grad.

Ibid.

Ibid.

Amalus sit. Cuiusmodi sententijs plenus est ille totus Bernardi liber, utpote qui ex professo de ista libertatis nozione scriptus est. quia libera voluntas dicitur, quia nulla vi cogi potest. Quae de te vide loca plurima, quae quando de natura liberi arbitrii tractabamus, allegavimus. Hinc Bernardus generaliter: *ipsam voluntatem quae impossibile est de seipsa fieri non obedire (nemo de gratia, nisi quippe non vult quod vult, aut vult quod non vult) si salva, etiam impossibile est suam privari libertate. Et tunc iam: Potest quidem mutari voluntas, sed non nisi in aliam voluntatem ut non quam amittat libertatem. Tam ergo non potest praevariilla, quam nec seipsa. Et iterum: Deque enim ad liberum arbitrium, quantum in se est, pertinet, aut aliquando pertinet posse vel sapere, sed TANTVM VELLE: nec potentem facit creaturam (ut videlicet possit quibuslibet motibus vehementissimorum affectionum sive bonorum sive malorum resistere) nec sapientem, sed tantum volentem. Non ergo si potens aut sapiens, sed tantum si volens esse desierit, liberum arbitrium amississe putanda erit. Vbi enim non est voluntas, nec libertas. Non dico si velle bonum, sed si velle omnino creatura desierit, fatendum sine contradictione, ubi iam non est voluntate bonitas, sed ipsa ex toto voluntas perijt, etiam libertas perire arbitrium. Ecce a fundamentis tactam radicem liberae voluntatis, sive sub gratia, sive sub concupiscentia quantumcumq; laxaverit permanentis. Semper enim velle permanet, sine gratia, sive concupiscentia istud velle operetur, nec apte libertas destruitur, quam funditas ipsum velle tollatur. Vbi vides etiam thimeram illam distatam, quae Recentiores aliquos in errores Christianis intolerandos compulit. Putant enim, quod & Pelagianorum dogma capitale fuit, voluntatem hoc ipso quo libera est, quibuslibet motibus sibi ineluctabilis dominari ac resistere sua libertate posse. Quod Augustinum tanquam paradoxum, Christiana gratiae ex diametro contrarium, certissima Scripturarum autoritate contrivit. Bernardus vero etiam radicem excindit; quia libertas voluntatis non potentem, ut quibuslibet motibus resistere, & ut Iulianus loquitur, *leges dare possit sed tantum volentem facit, ut sive ex inimitate cesserit, sive gratia iuvante repugnaverit, semper maneat ei velle salvum, neq; quicquam velle vi seu violentia compellente, quasi in vita cogatur. Sic enim, ut Bernardus ibidem expressè docet, voluntas simul velle & nolle fingitur. Quod cum perspicue sit impossibile, impossibile est etiam, ut per quemcumq; gratia torrentem, tam si tanta abundantia voluntatem inundaret, quantam in cosco clara Dei visio largi-**

B

C

largo

